

“मानवी विकासासाठी उपयोजित ज्ञान आणि कौशल्याचा विकास” - (दक्ष) प्रकल्पाला सन २०२५-२६ या वित्तीय वर्षात जागतिक बँक हिस्सा व त्यास समरूप राज्य हिस्सा वितरीत करण्याबाबत....

महाराष्ट्र शासन
कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक दक्षप्र-२०२५/प्र.क्र.१५/व्यशि-४
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : १७ जुलै, २०२५

- संदर्भ :- १) कौ.रो.उ.व ना.वि.शा.नि. क्र.जाबॅप्र-२०२३/प्र.क्र.०६/व्यशि-४/दिनांक १८ डिसेंबर, २०२३
२) कौ.रो.उ.व ना.वि.शा.नि. क्र.जाबॅप्र-२०२४/प्र.क्र.०२/व्यशि-४/दिनांक ०६ सप्टेंबर, २०२३
३) कौ.रो.उ.व ना.वि.शा.नि. क्र.जाबॅप्र-२०२४/प्र.क्र.२३/व्यशि-४/दिनांक २९ मार्च, २०२५
४) Govt. of India, Ministry of Finance, Department of Expenditure Public Finance-State Order no. 53(2)/PF-S/2025-286 Dtd. 28/05/2025.
५) प्रकल्प व्यवस्थापक दक्ष यांचे पत्र क्र. MSSDS/World Bank /२०२५/११३५, दि.२९/०५/२०२५.
६) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३ दि.०७/०४/२०२५
७) वित्त विभाग, शासन पूरकपत्र क्र. अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३ दि.२९/०४/२०२५

प्रस्तावना:-

कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभागातर्गत राज्यातील व्यावसायिक शिक्षण व कौशल्य वृद्धीसाठी तसेच संस्थांच्या बळकटीकरणासाठी जागतिक बँक सहाय्यित मानवी विकासासाठी उपयोजित ज्ञान आणि कौशल्याचा विकास (Development of Applied Knowledge and Skills for Human Development- DAKSH) हा प्रकल्प राबविण्यास सं.क्र. १ येथील शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

२. दक्ष प्रकल्प कालावधी ५ वर्षे इतका असून प्रकल्पाची किंमत रु. २३०७ कोटी (जागतिक बँकेचा हिस्सा ७०% तर राज्य हिस्सा ३०%) इतकी आहे. हा प्रकल्प राज्यामध्ये दि.०६/०२/२०२५ रोजी कार्यान्वित झाला आहे.

३. जागतिक बँकेमार्फत रु.१०२५१.३८ लक्ष इतका निधी कर्जाद्वारे संदर्भ क्र.२, येथील पत्रान्वये राज्यास प्राप्त झाला असून तो राज्याच्या एकत्रित निधीमध्ये जमा झालेला आहे. दक्ष प्रकल्पाला सन २०२५-२६ या वित्तीय वर्षात रु.३५.०० कोटी इतका (जागतिक बँक हिस्सा- ७०%) आणि रु.१५ कोटी इतका (राज्य हिस्सा-३०%) निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आला आहे.

४. जागतिक बँकेकडून प्राप्त रु.१०२५१.३८ लक्ष वितरीत कर्जापैकी अर्थसंकल्पित रु. ३५.०० कोटी इतके कर्ज व त्यास अनुरूप रु.१५.०० कोटी इतका निधी असे एकुण रु.५०.०० कोटी वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन क्र. ४ व ५ येथील शासन परिपत्रकास अनुसरून वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

जागतिक बँक सहाय्यित “मानवी विकासासाठी उपयोजित ज्ञान आणि कौशल्याचा विकास” - (दक्ष) प्रकल्पांतर्गत सन २०२५-२६ या वित्तीय वर्षामध्ये अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला रु.३५.०० कोटी (जा.बँ.प्र. हिस्सा-७०%) इतके कर्ज व त्यास अनुरूप रु.१५.०० कोटी (राज्य हिस्सा-३०%) इतका असा एकुण रु. ५०.०० कोटी इतका निधी कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता आयुक्तालय, नवी मुंबई यांना वितरीत व खर्च करण्यास या शासन निर्णयान्वये खालील अटीच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. दक्ष प्रकल्पाकरीता सं.क्र.२ येथील शासन निर्णयान्वये नियंत्रण व संनियंत्रण अधिकारी तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी घोषित करण्यात आले आहे. त्यांनी दक्ष प्रकल्पासंबंधीची देयके कोषागारातून प्राप्त करून घ्यावीत.

- १) दक्ष प्रकल्पाची कामे सुरु करण्यापूर्वी प्रशासकीय व दक्ष, दक्ष-राज्य समन्वय समितीची मान्यता घेण्यात यावी.
- २) सदर निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर वितरीत करण्यात आला आहे. सध्याच्या शासकीय धोरणास अनुसरून मंजूर आराखड्यानुसार तसेच ज्या कामाकरीता निधी वितरीत केला आहे त्याच कामाकरीता निधी खर्च होईल याची दक्षत आयुक्त, तथा प्रकल्प संचालक, दक्ष यांनी दक्षता घ्यावी तसेच ढोबळ स्वरूपात करण्यात आलेल्या तरतुदीबाबत प्रत्यक्ष काम करतेवेळी विस्तृत अंदाजपत्रक तयार करूनच काम हाती घ्यावे.
- ३) सदर प्रशासकीय मान्यता म्हणजे क्षेत्रिय कार्यालयांकडून प्राप्त प्रस्तावातील तांत्रिक बाबी, निविदा विषयक केलेली कार्यवाही व क्षेत्रिय अनियमितता असल्यास त्यास शासनाची मान्यता गृहीत धरण्यात येवू नये.सबब, असे प्रकरण उद्भवल्यास त्यास अंमलबजावणी यंत्रणा सर्वस्वी जबाबदार असेल. सदर कामांना सुधारित प्रशासकीय मान्यतेची आवश्यकता राहणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.
- ४) दक्ष प्रकल्पाकरीता उपलब्ध करून दिलेल्या निधीमधून झालेल्या खर्चाचा लेखाशिर्षनिहाय / उपलेखाशिर्षनिहाय अहवाल, साध्य झालेल्या भौतिक उद्दिष्टांची माहिती, निधी उपयोगिता प्रमाणपत्र, शासनास सं.क्र.३ येथील शासन निर्णयास अनुसरून पुढील निधी वितरीत करण्यापूर्वी सादर करावे.
- ५) सदर शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेला निधी खर्च करतांना विभागप्रमुख तसेच नियंत्रक अधिकार्यांनी महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका, वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिका यामधील वित्तीय नियम तसेच वित्त विभागाच्या संदर्भ क्र.३ दि.०७/०४/२०२५ च्या शासन

परिपत्रकातील दिलेल्या निर्देशांचे काटेकोरपणे पालन करावे तसेच खर्च करण्यात आलेल्या जागतिक बँक व राज्य हिश्याच्या निधीचे लेखे स्वतंत्र ठेवण्यात यावे.

- ६) दक्ष प्रकल्पाकरीता वितरीत करण्यात आलेला रु.३५.०० कोटी इतका निधी मागणी क्र. झेडए-२२३०, कामगार व सेवायोजन व कौशल्य विकास,०२,सेवायोजन सेवा ००१,संचालन व प्रशासन (०१) सेवायोजन संचालक,(०१) (१८) मानवी विकासासाठी उपयोजित ज्ञान आणि कौशल्याचा विकास (दक्ष) (जागतिक बँक हिस्सा ७०%) (कार्यक्रम) २२३०ए८५३ या लेखाशिर्षाखाली तर रु.१५.०० कोटी इतका निधी मागणी क्र. झेडए-२२३०, कामगार व सेवायोजन व कौशल्य विकास,०२,सेवायोजन सेवा ००१,संचालन व प्रशासन (०१) सेवायोजन संचालक,(०१) (१७) मानवी विकासासाठी उपयोजित ज्ञान आणि कौशल्याचा विकास (दक्ष) (राज्य हिस्सा ३०%) (कार्यक्रम)२२३०ए८४४ लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.
- ७) उपरोक्त शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, भाग-२, दि.१७/०४/२०१५ अन्वये सुधारीत केलेल्या वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पहिला, उपविभाग-चार अन्वये प्रशासकिय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या वित्तीय अधिकारानुसार आणि वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२०/अर्थोपाय, दि.०१/०७/२०२५ अन्वये प्राप्त सहमतीस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.
- ८) दक्ष प्रकल्पांतर्गत प्राप्त निधीचे विनियोजन करताना नियोजन, वित्त व उद्योग विभागाच्या वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णय/परिपत्रकांचे/ मागदर्शक सूचनांचे/अटी व शर्तीचे पालन करावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२५०७१७१६१९०६१५०३ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(मिथुन साळुंखे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन)/(नगर विकास)यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. सर्व मा. मंत्री/ मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा / विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई.
६. अ.मु.स., कौ.रो.उ. व ना. विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
७. प्रकल्प संचालक तथा आयुक्त, कौ.वि.रो. व उ. आयुक्तालय, नवी मुंबई.

८. कुलगुरु, रतन टाटा महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विद्यापीठ, मुंबई.
९. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
१०. संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ, मुंबई.
११. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास सोसायटी, मुंबई.
१२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य नाविन्यता सोसायटी, मुंबई.
१३. श्री. प्रद्युम्न भट्टाचारजी, शिक्षण तज्ञ दक्ष प्रकल्प, जागतिक बँक, नवी दिल्ली.
१४. महालेखापाल (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर.
१५. जिल्हा कोषागार अधिकारी, जिल्हा कोषागार कार्यालय, ठाणे.
१६. अपर कोषागार अधिकारी, उप कोषागार कार्यालय, कोकण भवन, नवी मुंबई.
१७. कार्यासन अधिकारी, प्रशा-३ कौ.रो.उ.व ना.विभाग, मंत्रालय, ६१/८ मुंबई.
१८. वि.का.अ, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१९. निवड नस्ती (व्यशि-४)